

Referat

Sak: Norsk NBM referansegruppe

Møtedato/sted:
06.02.2023/ Teams

Deltakere:
Cato Larsen, Bård Mageli, Amila Memic, Kjerstin Dahl Viggen, Jan Olav Bjørkøy, Bengt Jostein Haugnes; Stian Henriksen, Aleksander Kellerer

Statnett: Eivind Lindeberg, Nina Wahl Gunderson, Lill Sandvik, Cecilie Seem, Steffan Scherrer Løssfelt, Per Otto Garsjø

Fraværende: Arvid Bekjorden, Frode Baasland, Kristin Rasdal

Ansvarlig/adm. enhet:

Kopi til:
Alle deltagere. Kopi legges på Statnett.no

Vår referanse:

Neste møte:
Doodle

Dato:
30.05.2023

Aksjonspunkter

#	Aksjon	Hvem	Når
1.			
2.			

Referat

#	Tid	Sak	Ansvarlig
1.	09:30 – 09:35	Velkommen, agenda, referat fra sist møte Agenda og referat godkjent.	Lars Olav Fosse
2.	09:35 – 10:00	Produksjonsplaner Lars Olav introduserte temaet.	Lars Olav Fosse

#	Tid	Sak	Ansvarlig
		<p>Eivind: Aktørene sitter med mer informasjon om ubalansene enn det vi som skal balansere systemet gjør. Når vi likevel skal gjøre noe med produksjonsplanene, kan vi da lukke dette informasjonshullet? I hvor stor grad er planen T-45 perfekt balansert gjennom forpliktelser i energimarkedene?</p> <p>Kjerstin: Vi jobber med å få så gode vindkraftprognoser som mulig og planen som sendes Statnett er den beste prognosen vi har på det tidspunktet. Dersom vi også skal by RK, blir imidlertid dette mer komplisert. Blir ikke vinden som prognosert, bommer vi også med budet i RK.</p> <p>Bård: Får ikke dere alle handelsposisjoner automatisk fra børsene? For produksjon vil man ha gode prognoser og vil prøve å handle seg i balanse. Forpliktelsene aktørene har i energimarkedene kan dere så sammenligne med produksjonsplan, men dere bør også se på forbruksprognoser. I Danmark har man 5 minutters aktørplaner som kan være noe å se på for Statnett.</p> <p>Bengt: Det Statnett tidligere har trukket frem, er forskjell i kvalitet på planene. Noen aktører sender allerede detaljerte planer på aggregatnivå for alle sine anlegg. Er det ikke viktig å presisere regelverket slik at praksis blir lik?</p> <p>Lars Olav: Jo, det er helt klart noe vi vil se på.</p> <p>Bengt: Dere bør også ha full oversikt over handel i intradag og sammenligne med oppdatert rapportert produksjonsplan. Dersom Statnett har oppdatert plan og handel i intradag vil dere ha en bedre oversikt.</p>	
3.	10:00 – 10:20	<p>15 min Kapasitetsmarkeder</p> <p>Knut introduserte temaet.</p> <p>Cato: Den dagen vi får day ahead på kvarter, vil det være enklere for aktørene om også kapasitetsmarkedene er på kvarter. Vi har produksjonsplaner på kvarter på noen anlegg i dag, og da kan det være krevende å håndtere en forpliktelse i kapasitetsmarkedene.</p> <p>Jan Olav: Det er enklere dersom det er på samme oppløsning, men er ingen nødvendighet, ref. RKOM i dag.</p> <p>Cato: Vet dere noe om hva man gjør ellers, f. eks. i Tyskland?</p> <p>Lars Olav: Det kjenner vi ikke til, men er et godt poeng å undersøke.</p> <p>Stian: Siden det er et felles nordisk marked, må man ta utgangspunkt i hva de fire ACER beslutningene for aFRR kapasitetsmarkedet sier. Det er referert ganske eksplisitt at man</p>	Knut Gornæs

#	Tid	Sak	Ansvarlig
		skal bruke samme oppløsning som day ahead markedet. Dette bør derfor diskuteres på et nordisk nivå siden det er en felles metode.	
4.	10:20 – 10:50	<p>Ubalanseprising:</p> <p>Cecilie introduserte temaet kort. På forhånd hadde Statkraft sendt sine innspill skriftlig.</p> <p>Cecilie: Har en ny design-utfordring med MARI og PICASSO og har forsøkt å skissere opp mulighetsrommet i notatet publisert på NBM sin hjemmeside og har bedt om uformelle innspill fra aktørene. Vi har mottatt et knippe innspill. Disse vil være viktig input for å forstå bekymringer og synspunkter hos bransjen.</p> <p>Amila gjennomgikk notatet fra Statkraft (se vedlegg i underlaget til referansegruppemøtet).</p> <p>Cecilie: Når det gjelder hvordan mFRR planlagt og direkte aktivering prises, så er det gitt av den europeiske prisingsmetodikken. Prisen for direkteaktivering settes separat, men er koblet til prisen for planlagt aktivering da den må minst være "like god". Det betyr at vi får flere mFRR priser. Det er FRR-prisene (mFRR og aFRR) i dominerende retning vi skal ta hensyn til når ubalanseprisen settes. F. eks. dersom dominerende retning for ISPen er opp, vil en nedreguleringspris for direkte aktivering ikke tas med.</p> <p>Cato: En direkteaktivering kan være en spesialregulering?</p> <p>Cecilie: Volum som blir spesialregulert, vil alltid bli betalt av TSO. Men alle direkteaktiveringer som følger merit order, vil sette prisen for direkteaktivering, uavhengig av formål. Det er en endring.</p> <p>Eivind: Dersom man velger basert på lokasjon og ikke etter merit order, er det spesialregulering.</p> <p>Cecile: Mothandel er et eksempel på reguleringer som i fremtiden kan være med på å sette FRR-priser (delvis tilfelle i dag også) og dermed påvirke ubalanseprisen.</p> <p>Bengt: Vil gebyrene justeres?</p> <p>Cecilie: Så langt ser det ut til at vi vil beholde gebyrstrukturen som vi har med to gebyrer, men nivåene kan endres. Modellene som presenteres i notatet fra NBM, gir forskjellig inntekt for TSOen i dominerende retning. TSOene vil ha en kostnad for aktiveringer i motsatt retning, i tillegg til kapasitetskostnadene som skal dekkes inn.</p> <p>Cato: En aktør vil avhengig av hva som velges, stå overfor ulike gebyrkostnader. Det kan mao. bli endringer i hvem som betaler for</p>	Cecilie Seem.

#	Tid	Sak	Ansvarlig
		<p>kostanden ved å balansere systemet avhengig av hvilken modell man velger.</p> <p>Cecilie: Ja, det er derfor innspill fra aktørene er ønskelig og viktig</p>	
5.	10:50 – 11:00	<p>Mulig felles overgang til 15 minutters energimarkeder</p> <p>Bengt: For norske produsenter med fleksibel produksjon vil det være en fordel å hente ut verdier så kjapt som mulig, dvs. en fordel dersom det åpnes tidlig for 15 min, men det avhenger av restriksjoner som ev. settes for at systemdrifta skal håndtere 15 minutters energimarkeder.</p> <p>Jan Olav: Å er helt på linje her. Det er ønskelig å komme over til 15 minutters markeder så tidlig som mulig, men må avveies mot eventuelle restriksjoner.</p> <p>Amila: Statkraft ønsker selvsagt også å hente ut verdier av sin fleksible produksjon, men det er først når ubalanseprisen er på kvarter at 15 minutters markeder blir interessant.</p> <p>Lars Olav: Så det at det er åpnet for 15 minutters intradaghandel internt i de andre nordiske budområdene sees ikke på som et problem for norske aktører?</p> <p>Bård: Volue er aktive i alle de ulike landene, men det er liten likviditet i 15 min handel og mye systemendringer som skal på plass for å kunne håndtere det. Vi venter til Norge er med og ubalanseprisen er på 15 min.</p>	Lars Olav Fosse
6.		<p>Prising av planlagt aktivering i MARI</p> <p>Pga. begrenset tid vil det bli bedt om innspill fra referansegruppa via e-post.</p>	Lars Olav Fosse